

બનામે યજદાં.

બિક્રમ બિલાસ

ઉર્ફે

તકદીરકા ખેલ.

નાટક ગાયનો,

બાલીવાલા

વિક્ટોરિયા નાટક કમ્પનીકે વાસ્તે

ઔર

ખાસો આમકે લિયે

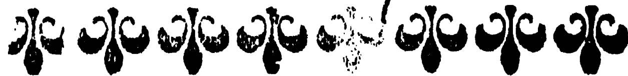
મી૰ જહાંગીર આદરજી માસ્તર,

માલિક કંપની મજકૂરને છપવાકે ઇજહાર કિયા

ખપાટયા ચકલા પર આવેલા ધી [illegible]ત જૈન [illegible]ન પ્રિન્ટીંગ પ્રેસમાં નારાયણરાવ રણછોડજી દેસાઈએ છાપી-સુરત.

સન ૧૯

કીંમત ૪ [illegible]

ઇાતહાએ આમ

રહે કિતાબ મુતાબિક એકટ નમ્બર ૨૦) સન ૧૮૪૭ ઑર એકટ નમબર ૨૫) સન ૧૮૫૭ કે દાખિલ રજીસ્ટર હોકર તમામ હુકૂક **ઇસકે મી. જહાંગીર આહરજી મારતર** માલિક વિકટોરીઆ નાટક મંડળીકે લીયે **મહફુજ હય કોઇ સાહેબ** બિલે ઇજાજત માલિકે મજકુર સ્ટેજ પર ગાને યા છાપનેકા ઇરાદા ન ફરમાય **નફઅકી ઉમેદ પર નાહાક નુકશાન ન ઉઠાય.**

બનામે ખુદા.

બિક્રમ બિલાસ.

નાટકનો ટુંકસાર.

અંક ૧ લો,

૧—મદન મંજરીનું ઘર—રાજરતન અને છોકરાઓ વચ્ચે કુટુંબી તકરાર—રાજરતનને બાપ વગરનો કહેવાથી, તે ગુસ્સે થાય છે,—મંગારામ બ્રાહ્મણ કન્યાદાન માટે આવે છે, રાજરતન તેને કાગજનો ટુકડો ફાડી પોતાની માતાની ઉપર હાર માટે લખી આપે છે; બ્રાહ્મણ જાય છે, કાગજનો બીજો ટુકડો રાજરતન વાંચી પોતાને હરામનાં બાપનો સમજી માતા આવે છે તેની પર ગુસ્સે થઇ ભેદ પુછે છે. માતા પેલા બીજા ટુકડા માટે પુછે છે જે મંગારામ વાલો અને બીજો ટુકડો સાથે મેળવી વાંચવાથી માલુમ પડે છે કે તે તો રાજા બિક્રમનો પુત્ર છે. માતાને બાપ સાથે મેળવી આપવાનું પુત્ર માથે લે છે,

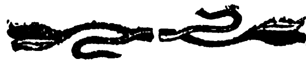
૨—બિક્રમ બાગ—સેવતી માલન અને તેના છોકરા ચમન આગલ રાજરતનને મદન મંજરીનું આવવું—અને માલનને લાલચ આપી એક ચીઠી બિક્રમ રાજાની દરબારમાં છુપીથી નાખવા આપવી,

૩—દરબાર—નાચ રંગ થાય છે, તેવામાં માલન આવી પુષ્પ આપી ચીઠી નાખી જાય છે,—ચીઠી વાંચી રાજા ગુસ્સે થાય છે, કે. જેમાં તે પોતાને રાજ્યનો હકદાર જણાવે છે. રાજા તે ચીઠી વાલા ચોરને પકડી લાવવા મંગલ દંગલને હુકમ કરે છે.

૪—રસ્તો—ચમન અને રાજરતન ઓરતના લિબાસમાં મંગલ દંગલને બનાવી તેઓના મોઢાં રંગી હાથ પગમાં બેડી પહેરાવી ચાલી જાય છે. રાજા આવી તેઓને એવી હાલતમાં જોઇ ગુસ્સે થાય છે.

૫—મોહેની કંચનીનું ઘર-મોહેની તે ચોરને પકડવાનું બીડું ઝડપે છે.—રાજરતનને ચમન સાહુકારના વેષમાં આવી મોહેનીને સીસ ફુલનો એક દાબડો ભેટ કરી ચાલી જાય છે. તે દાબડો ઉઘાડતાં મોહેની અંદર બાગડું જુએ છે. રાજા વિક્રમ આવી મોહેનીની ફજેતી જોઇ ચોરપર વધારે ગુસ્સે થાય છે.

૬—મંદીર-રાજરતન અને ચમન ધોબીના વેષમાં કપડાં ધુવે છે—રાજા બિક્રમ તે ચોરને પોતે પકડવા આવે છે. રાજરતન તેને મંદીરમાં ચાલાકીથી કેદ કરી ચાલી જાય છે.—દરબારીઓ આવી રાજાને કેદી હાલતમાંથી છુટા કરે છે—રાજા બિક્રમ તે ચોરની ચાલાકીથી ખુશ થઇ તેને માફી બક્ષવાનું જાહેર કરે છે—રાજરતન અને ચમન આવી રાજા બિક્રમને પેલા કાગજના બે છુટા ટુકડા આપે છે—જે વાંચી રાજા તે સાધુ ચોર રાજરતનને પોતાના દીકરા તરીકે અને મંજરીને પોતાની રાણી તરીકે ભેટે છે, અને તેને બિક્રમ ચરિત્રની પદવી આપે છે.

અંક ૨ જો.

૧—ખાનગી દરબાર—ક્ષેમરાજ પોતાની દીકરી મનોરમાં સાથે આવે છે—રાજા બિક્રમ ચરિત્રની તારીફ કરે છે, જે સાંભળી મનોરમાં સ્ત્રી ચરીત્રની આગળ બિક્રમ કાંઇ ચીજ નથી એમ કહે છે. મનોરમાં અને બિક્રમની સખત તકરાર થાય છે. અને પોતાના છોકરા સાથે તેના લગન કરી આપવા કહે છે, જે, માટે, પ્રધાનજીને બે નાવારસ છોકરીયો લાવવા કહે છે

૨—મહેલ—મનોરમાંની સગી સહેલીયો ચંપા અને ચપળા મનોરમાંને મદદ કરવા કહે છે. ચપળાનો આશક માનિકલાલ આવે છે. તેને બેઉ જણીયો નાવારસ છોકરીઓ તરીકે પોતાને લઇ જવા કહે છે.

૩—તલાવની વચમાં એક દાંડાયો મહેલ-મનોરમાં અને રાજરતનનાં લગનની ક્રીયા થવા પછી તરત જ રાજા બિક્રમ મનોરમાંને એક દાંડાયા મહેલમાં કેદ કરી સ્ત્રી ચરિત્ર સાબિત કરી આપવા જણાવે છે.—

૪—બાગ-ચપળા જે દાસી મનોરમાંને રસોઇ પહોંચાડી આવે છે તેની પાસે તરકીબથી ચીઠી લઇ અંદર લખેલી (મૈના) મોકલાવી આપે છે. અને માનિકલાલને મનોરમાંને છોડવાનો માટે મદદ માંગે છે.—

૫—દરીયાઇ મહેલ-મોતીલાલ, હીરાલાલ, અને માણિકલાલના સખ્ત ચોકી પહેરા છતા ચપળા ફરેબથી મનોરમાંને કેદમાંથી છોડવી જાય છે.

૬—મહેલ-રાજરતન અને ચમનની લગન વીષે રમુજી વાતચીત, ચપળા મનોરમાંને હવે દુધવાળી બનાવી રાજરતનને ઠગવાની યુક્તિ કરે છે.

૭—મનોરમાં રાજરતનને દુધવાલીનાં વેષમાં મોહીત કરી ઠગી જાય છે.

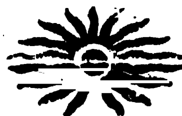
અંક ૩ જો.

૧—મહેલ ચપળા મનોરમાંને દુધવાળીના વેષમાં થયેલું છોકરૂં લાવી મુબારકબાદી આપે છે.

૨—પરસ્તાન-મનોરમાં રાજરતનને જોગનના વેષમાં ઠગી તેને મોહમાં ફસાવે છે.

૩—રસ્તો-રાજાના હુકમથી મંગલ દંગલ સાત આંધળાની ટીપ લેવા નિકળે છે. ચપળા તે ટીપ લખી આપે છે.

૪—દરબાર-રાજા મનોરમાં કયાં નાહસી ગઇ તેના વિચારમાં છે, તેવામાં મંગલ દંગલ સાત આંધળાની ટીપ લઇને આવે છે.— જેમાં રાજા બિક્રમ, રાજકુમાર, મંગલ, દંગલ, મોતિલાલ, માનિકલાલ, હીરાલાલ,ને આંધળાં જણાવેલા છે. રાજા ચપળા પર ગુસ્સે થઇ સાતે આંધળાને સાબિત કરવા જણાવે છે. દુધવાળીના વેષમાં મનોરમાં આવી પોતાના બચ્ચાંને રાજકુમારનાં પેદું જણાવે છે જેથી રાજા તેને કેદ કરવા મોકલે છે. જરાવારમાં મનોરમાં જોગનનાં વેષમાં આવી બધો ભેદ ખોલી નાંખે છે અને પોતે સ્રી ચરીત્ર સાબિત કરી આપી શાબાશી મેળવે છે.

તખ્તયે નાટક.

મર્દ.

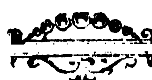
બિક્રમ.........સૂબા માલવામેં, ઉજ્જયન દેસકા રાજા—રાજરતનકા બાપ
રાજરતન.........બિક્રમકા બેટા. (બિક્રમ બિલાસ.)
ઠાકુર લેખરાજ... બિક્રમકે તાબએ, એક જાગીરદાર—મનોરમાકા બાપ.
પ્રધાન...........બિક્રમકા પ્રધાન.
હીરાલાલ......
માનિકલાલ.....
મોતીલાલ......
} બિક્રમકે લશકરકે અફસર
મંગલ.........
દંગલ..........
} બિક્રમકે દરબારકે મસખરે.
ગંગારામ.........એક બરહમન, રાજરતનકા પડોસી.
૧- રાખુરામ..
૨-હુસીરામ..
૩-દયારામ....
} રાજરતનકે દોસ્ત
ચમન ....સેવતી માલનકા લડકા, રાજરતનકા દોસ્ત.
ગંધર્વસેન....... મોહનીકા ઉસ્તાદ.

ઔરતેં.

મદનમંજરી......બિક્રમકી મહારાની બીબી, કરનાટકે રાજાકી બેટી, રાજરતનકીમાં.
મનોરમા.........ઠાકુર લેખરાજકી બેટી, રાજરતનકી બીબી.
ચપલા...........મનોરમાકી એક સગી.
ચંચલા...........મનોરમાકી સહેલી.
ચમ્પા............દંગલકી બીબી, મંગલકી ભોજાઇ.
મોહની...........રાજા બિક્રમકી ગાયન.
સેવતી...........રાજા બિક્રમકી માલન—ચમનકી માં.
બેલા.............હીરાલાલ નાયકકી દાસી
રૂપા..............મોતીલાલકી બહેન.

ચોપદાર, સિપાહી, દરબારી, હાસિયાં, રાહિરુગર, બ્રહમન, વગયર

મુકામ—કરનાટક, ઉજજયન.

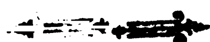

બનામે યજદાં.

બિક્રમ બિલાસ,

યાની

સાત અંધે.

બાબ પહેલો.

ગાના ૧.

ઇશ્વરસ્તુતી.

સુત્રધાર } દાવર, યાંવર બવિદાન
નટીઓ. } તેરી સાહી, ન્યારી ન્યારી ગુલકારી દેખી
છાન છાન—દાવર.

દોહરા.

આલમકી આશા, તૂહી આદમકા આધાર,
સચ્ચા તેરા નામ હય, ઝુટા સબ સંસાર,
અંદર બાહર હય ઘરમેં, નૂર હય હર અન્તરમેં,
ઓ હિતકારી, નાથ મુરારી, દે સુખ ચારી.
સરવર, પરવર, તૂ નિગહબાન—દાવર.

ગાના ૨,

ભજન.

સબ—સંસાર સરોવરમેં સાર સચ્ચા નહીં હય,
તજો માયા મોહ, ભજો હરી નામ.—સંસાર.
અનધન કનચનકા જગમેં પડા જાલ ભારી,
આખિરકો ના કોઇ આવે કામ.—સંસાર.
નર તન પાકે તુ અય જન, હરી હું કહો,
કયું નાહક માયાકા હય ગુલામ,—સંસાર.

ગાના ૩,

ભજન.

રાજરતન—

દાતા કરો કમ, ગમ અલમ, કરે દુઆ હુય યહી ઇમાદમ.
કર કરૂના કરતાર, જનમ જનમકે અધમ તારે;
કરમ તેરે હૈ સારે, નાથ. જગ દાતાર,
વાલી, કરો બેડા પાર, પરવર, હય તેરા આધાર,—દાતા,

શેઅર.

સરનામ આઠો જામજો દિલજાનસે સુમરન કરે,
અંજામ ઉસકા આરામ ઉસકા કામકા આરામસે હો, ભયહરે—જ૦

ગાના ૪.

ઠુમરી.

સેવતી—

મેરે જોબનકે ગુલશનમેં ફૂલે હય ફૂલ,
જોબનકે ફૂલ, સારે ઝગડેકે મુલ.—મેરે,
ભોલી ભાલી, નાર નીરાલી, માલન હું રાનીકી સૂરત કુબુલ—મેરે.
બેલા, મોતિયા, ચમ્પા, મોગરા,
સબકા મુખડા, મેરે આગે હય ધુલ,—મેરે

ગના ૫.

કહરવા

છોટા પીલ્લા હુ મય બડા આલિયા,
ચાલિયા, જાલિયા, તાલિયા—છોટા.
પૂરા તુફાનિયા, પૂરા મસ્તાન હું,
તુફાની, સયલાંની, ભોલા, મસ્તાન,
મનમાની ધરજાની, મસ્તી તુફાન,
શયતાની, ખફકાની, છોટા શયતાન,
કરતા હું લુકમાની, બનકર લુકમાન;
રમતભરા, મતગભરા, મય બડા છલિયા,—છોટા

ગાના ૬,

ગન—તિતાલા,

સબ અમન ચમન તેરે રાજમે,
નહી ગમકી. નહી સિતમકી, નિશાની રવાની,
સભી ખુશ દિલ, ખુશ હાલ, પ્રજા નિસદિન ગુન ગાયે મનમે—સબ
હર્ય મગન સભી બરન; મર્દો, જન,
નુશની. અમાની નાહ ઉલઝન જંજાલ;
પ્રજા પલ છિન સુખ પાંચે તનમેં, —સબ.

ગાના ૭,

ઠુમરી—કેદારા

બીકુમ—
કિર્દગાર સગ ઠ; તુહી દાતાર નિરાકાર કરતા હરતા—કિર્દગાર
તુહી ત્રાતા જગાધાર. તુહી ગ્યાતા જહાંદાર.
સરકર સાંઇ; સુખ સંસાર સારા,
તુંહી હય, તૂહી મેહરબાન સબપર,
તુહી કરમ કરતા—કિર્દગાર,

ગાના ૮,

ઠુંમરી

પ્યારી જાન તુ હય મર્ચ હું પરા, દેખ તુ મેરી શાન
ખિલાઉંગા મેવા તુઝે, રોજ ચબાંવું બંગલાં પાન.
જાન; જાન, મેરી બરી શાન, મેરા આલા ખાનદાન, માન!—પ્યારી,
ઓહો! મન મોહની, મર્ચ તો તેરે કુન્દેમે આયાં અબ તુભી
મેરે જાલમેં આ.

ગાના ૯.

ઠુમરી

મંગલ—રાજરતન
દોનોકી જોડી તોડી મન માની લાસાની;
ખેલેંગે દોને દિલ મિલકે, દિલકી બાજી, દિલજાની,
ચેક નગીના ચેક હસીના, દોનોં જાની દિલબર,

દંગલ—દેનોં ચકકર મકકર, ચક થોરી ચક બુઢા બંદર,
હુહુહુહુ, હુહુહુહુ, હુહુહુહું હુહુહુહુ, હુહુહુહુ. હુહુહુહુ,
એહે દંગલ પુરા ઉલ્લુ હુમ ગ્યાની સયલાની
અચ્છી ખાસી હ્ય જોડી અપની તેરી અયજાની
મૌજ ઉડાવો રંગ રચાવો નાચો કુદો દિનભર.
એહે કયા કરતે હયેં ઉલ્લુઓ ગધે ઘનચક્કર.

ગાના, ૧૦

ઇંગ્રેજી—તર્જ

દંગલ—મંગલ કાકા,
મગલ—દંગલ બાબા;
દંગલ—એહે ઉલટી આફત કયા આઇ?
મંગલ—કયા નાક કટાઇ, નામ હુંસાઇ, પાઇ ફસવાઇ,
દંગલ—હુંસાયાબી,
મંગલ—ખેલાયાબી
દોને—ફુંસાયા. હો હો હો હો હો હો હો,—મંગલ કાકા,
મંગલ—માર ગયે હમે ચાર મકકાર ચાર જુતિયાં
દિખલાકે પ્યાર; ચટક, મટક, લટક, ઝટક નઇ.
દંગલ—કરકે પ્યાર ફુસ પડે, પાંવ કાઠમે જડે,
કયસે હમ સ્યાને થે, મોતીકે દાને થે.
મંગલ—ફુંસ પડે ?
દંગલ—ફુંસ પડે !—મંગલ કાકા,

ગાના ૧૧,

તિરાના;

હમજોલીયે—

ઓ દાનાં ના તિલ્લિલે નાના તુમધર ના ધેરના,
દીમ ના દીમ તાના ધેરના તુમ ધેર તદારે દાની દાની,

ઓદે દાની ધીમ તા ધેરના, તાના ધેરના ધીમ તુમતારે–ઓ દાન
તિલ્લે નાના ધીમ તા ધીમ ધીમ, ઓ દાહ નના તિલ્લે નાના,
તુમધર તાધેરના ધીમ તા ધીમ તદીયનરે ધાની ધીમ,
તાના દેરના તાના તાધારે—ઓ દાના,

ગાના ૧૨,

ઠુમરી;

હમજોલીયે—

ઓ સાજન પ્યારે. માનો તુમ ઇતની અરજી મોરી,
મન મોહન પ્યારે, હોં જાવું ચેરી તોરી ઓ સોહન પ્યારે–ઓ
કયું બહિયાં મોરી ઝક ઝોરી કયું ચુરિયાં મોરી ઝક ઝોરી,
માન, માન, છયલા, માન, ન કર નજર લંગરવા–ઓ સાજન.

ગાના ૧૩.

લહરા ગત.

મોહીની—મારી કારી કારી તુને પ્રેમ કટારી મેરી જાન,
સબ ઔરતે—વારી વારી વારી. તોપે છયલ બિહારી મોરી જાન.
ચમન—આરી આરી આરી, મોહે ગલેસે લગારી મેરી જાન.
ઔરતે—અજી ચલો જાવ, મુહ ધોકે આવ, શરમાવ!
ચમન—લે લે ગોદમેં, લે લે તૂ મુઝે લે લે ગોદમેં,
સબ—લે લે તૂ ઇસે લે લે ગોદમેં, લે લે તૂ ઇસે લે લે ગોદમેં,
૧ ઔરત—મનકો તો ભાયે જાય, મુંઢા તુ હિલાયે જાય,
૨ ઔરત—આંખભી દિખયે જાય, આંખેંભી મિલાય જાય,
રાજરતન—આવો મેરી પ્યારી જાન,
મોહની—વારી તોપે, હારી જાન,
ચમન—જાતી હય, હમારી જાન, દે દે ઓસે પ્યારી જાન,
ઔરત—અરે મ્હે તો ભૂત બન ગયા.
ઉસ્તાદ—અરે હટ જાવ પરે હટ જાવ શરમાવ

ગાના ૧૪.

લહરા—ધોબિયોંકા.

રાજરતન—

ઇસ ઝુટે સંસાર સિંધુમેં, નર હય જલકી ધાર–એહો,

ઇતસે આયા, ઉતકો ધાયા, જાત લગે નહિ બાર–એહો.

ચમન—

એ બન ઠનકે જબ આઇ ધોબનિયા, કર સે રહુ સિંગાર–એહો.

દેખ દેખ, અનમેલ જોબનવાં, લલચે જીવ હમાર–એહો.

રાજરતન—

ગરજ બાવલી ગરજ સુહાની; ગરજ કરે નાચાર–એહો.

ગરજ પડે તો છોટે બડેકો. ધાય નમેં સરદાર–એહો;

ચમન—

તોરે જોબન પર તનમન અનધન, પ્રાન કરૂં બલહાર–એહો,

તોરી પ્રિતમેં જોગ રમાવૂં. છોડ કુટમ પરિવાર–એહો.

ગાના ૧૫.

ઠુમરી.

રતન-ચમન—બયઠો અંદર બનકે મુછંનદર,

નામ લો અબ રામકા,

ધોબીજી નામ લો અબ રામકા;

રાંજાજી નમ લો અબ રામકા.

બિક્રમ—છોડો ખટપટ, બોલો ચટપટ,

રતન-ચમન—અબ બોલેંગે કલ.

બિક્રમ—માનો માનો ઝટપટ, અરે ઓ નટખટ. છોડો ઝંઝટ,
રતન-ચમન—(જબાની) ચુપ ! ચુપ !—બયઠો.
બિક્રમ—માન હમારે. હત્યારે, નાકારે.
રતન-ચમન—બોલોજી તુમ તો હિમ્મતવાલે,
હિકમતવાલે હો—હા હા હા.
બિક્રમ—મર્ચ હારા તુમસે નિડરસે. ઢીટ નરસે.
રતન-ચમન—હાં હાં અબતો તાન લગાવો,
ધ્યાન લગાવો ધરની ધરકા.
બિક્રમ—અરે બાવા બોલ ! બોલ !—બયઠો.

ગાના ૧૬.

ગત.

શંમિશગર—હમારે રાજ દુલારે જગધર,
સિતારે બરતર, બીર પરાક્રમી.
રનધીર મહા ધરમી-હમારે,
સત સાગર, સદગુની. સુજાની, સ્વામી, સુખ દાતાર,
રસિયા રાજા, રહે રયન દિન, સુખ, સમ્પત સરવરી.....રનધીર.

ગાના ૧૭

ઠુમરી.

મનોરમ—
દિલદારી હો તો અયસી, ગમખાર હો તો અયસા,
અંતર કપટ ન લાયે, અંદર હો બાહર જયસા—દિલદારી,
સચ્ચી યારી હય વહી, હો જો જીકે સંગ,
દીપકકે કારન જલે, જયસે કોઈ પતંગ,
નાહીં નાંહીં જલાવો, દુખાવો જિયરવા—દિલદારી,

ગાના ૧૮.

સરપમ.

ઓ મીઠી મોહનિયા માનજા,
મેરીજાની, તુ લાસાની, હય નુરાની, આનાઝની. મોહેન સુના—મીઠી.
તેરા જોબન ગુલ હય, મયઁ હું બુલબુલ શયદાઈ
મોહે ન સતા, મારો ગોરે ગાલોંકે દિલા—ઓ મીઠી.

ગાના ૧૯.

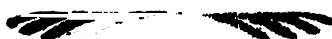
કુમરી.

ચપલા—વાહ જોબનમેં ભૂલ રહે,
પહલે કહી કરદો મેરે જિયાકી હવે,
પીછે ચુનો ગુન્ચે જવાનીકે,
છયલા જાવો, જાવ, જાવ—જોબનપે.
હાજિર હય મેરે જાનો દિલ,
બદલે લાખ બાર, ગલે મિલ.
મગર, અગર મગર ન કરો, મતલબ બર લાવો,
છયલા જાવો, જાવ, જાવ—જોબનપે.

ગાના ૨૦

ચપલા-ચંચલા— કુમરી.

ઓ બહના ભરોસા કિયે રહના,
છુડાયે તુમ્હેં હર અન—ઓ બહના,
કરે ઝુંટા રાજાકો નહિં જો બહન,
તો ઝુટી હમેં કહના.
નહી બહના, દુખ સહના, ખુશ રહના—ઓ બહના.

બાબ દૂસરા—દિખાવ તીસરા.

તલાવકે બીચમેં મહાલ.

ગાના ૨૧

સબ— શહાન

હાર મોતિયેસે સુહે વાલીકા, સિહરા ગુંધ લાઇ માલન
ઝમકદાર સિહરા.

સોનેકે કલસ ભરે નગરમેં સુહાયજી.
સજે હયેં સિંગાર, ટકે હાર બંધન વાર—ગુંધ લાઈ.
કુમાર રજવાડે દેસ દેસકે, ભર ભર લાયે કંચન થાલ,
આયે ઉતારન આરતી, ગલે ડાલ મોતી માલ.
ચંદન ચૌક પુરાયે આંગન, ભૂશન બસન સેંવારે હયેં,
બાજે ગાજે નૌબત સાંજે, તાસે ઢોલ નગારે હયેં—હાર.

ગાના ૨૨

કહરવા

ચપલા—આશિક હોકર મુઝપર દૌડે આયે તુમ અય શાનાજી.
માલિકલાલ—હાં હાં, ઠીક ઠીક, તુમને જાના સચ અય, દાના.
ચપલા—મેરે જોબનકે ગુલશનમેં, ભેંવરા બનકે આનાજી.
માનિકલાલ—હાં હાં, ઠીક ઠીક, તૂ ગુલ મયેં, બુલબુલ દિવાનાદી
આશિક.

ચપલા—મયેંભી દિલજાન, તુઝપર હુંગી કુરબાન,
મગર મેરા અરમાન, કરો પુરા હરઆન,
દિલકો સમજાવો મેરે, જીકો બહેલાવો મેરે,
માનિકલાલ—મકસદ બર લાવો મેરે, જલદીસે અય દિલજાન
આશિક.

ગાના ૨૩

મનોરમા— ગજલ-કવ્વાલી.

પઢો હર નામ અય મયના, અજલ હો જાયગા પિંજરા,
નિકમ્માં હો ગયા જિસ રોજ, કિસ કામ આયગા પિંજરા.

પખેરૂ લા મઝાં કે તુમ પડે હો આકે પિંજરેમેં,
રહોગે તક કયદ ઝેલોગે, કહાં તક ભાયેગા પિંજરા—પઢો.
હુવા અયસી ચલેગી કોઇ દમ અયવાંને આલમમેં,
ન રહુને પાયગી મયના, ન રહુને પાયગા પિંજરા—પઢો.
કિસી દિન આકે સૈયદ દે અજલ જલ જાલ ડાલેગા,
સુવા ઉર જાયગા, ખાલી પડા રહા જાયગા પિંજરા—પઢો.

ગાના ૨૪

દાદરા

આન તું રંગીલી ગોરી, રસીલી ગોરી, બારિ તું ભોરી.
ગોરી ગોરી તુ નાર, પ્યારી સાડી ચોલી સંવાર,
તેરા કર હું સિંગાર, અજબ સુંદરિયા, નજર મિલા,
આ, નખરે ન કર, આ—ગોરી.

ગાના ૨૫

બેલા— કુંમરી

મેરે જોબનકી લૂટી બહાર, દેખો તો વો બાલમા,

અશઆર

ગલેસે ગયરકો હુય હુય, લગા લિયા હમને,
સુવેકો અપની બગલમેં દબા લિયા હમને,
પરાયે મર્દકો બોસા દિયા, લિયા હમને,
ફરેબ ભાઇકે કારન, યેહુ ખા લિયા હમને
હુઇ ભાઇકી ખાતિર નાચાર, દેખોજી વો બાલમા—મેરે

ગાના ૨૬.

કુમરી.

રાજરતન—નાર બની નટખટ છલ બલિયા,
ગુજરિયા, માર નજરિયા, નયન કટરિયા,
બસ કરે મનકી નગરિયા—નાર.

તન મન ધન હરે મોહની મુરતિયા,
કર કલેછન્ન દિન રતિયા.
નયના કટીલે કારે, બયના નુકીલે આરે,
સયના રસીલે ઝુટી ઘતિયા.
દિલબર મન હર છલિયા—નાર,

ગાના ૨૭,

ખેમટા

મનોરમા—મયઁ પ્ય રે મતવારે શ્ય મકો, દુલારે શ્યામકો,
શાદકામકો છલં ખાસો આમકો,
રખિયો તૂ લાજ મોરી એ દાતા,
આજ મોર બર લાવો આજ કામકો—છલૂ.
ભાલામદનકા મારૂં મોહનકો, લંગાઉ નયન બાનકો
કર હરઆન, નઈ નઈ શાન,
જાલ ડાલ જાદુ કે, બાલબાલ ગેસુકે, તીર
માર અબરૂકે.

ગાના ૨૮,

દાદરા

મનોરમા—અજી દુધ લો દિલજાની, રસીલે પ્યારે સયન્નાની, કોઈ.

દોહરા.

ઉજલા ઉજલા દુધ હય, ગોરે ગોરે હાથ,
ગોરા ગોરા સાજના, ગોરી ઐાલન સાથ.
જો રસ ગોરસમેં બસે, સો રસ નહીં જહાન.
ગોરસ સબ રસમેં સરસ, જાને ચતર સુજાન.
મયકા પ્યાલા જો પિયે, સો જન જાન જલાય,
પયકા પ્યાલા જો પિયે સો જગમેં સુખ પાય.

ગાના ૨૯.

દોહરા.

મનોરમા—
સાગ બઢાયે ઓઝડી, ઘી ચમકાયે રંગ,
ગોરસ રસ સબસે સરસ, જો લાયે બલ અંગ!

રાજરતન—(દુધ પીકે)
જો રસ કસ હય રૂપમેં, જોબનકી જો આન,

સો રસ ગોરસમેં કહાં અય રસિયા રસપાન ?

મનોરમા—

ગોરસ તન તાજા કહે નિરમાલ કહે શરીર
રૂપ ખિલે રોચન મિલે અબલખને બલબીર ?

રાજરતન—પ્યારે પ્યારે હાથસે પચકા પ્યાલા પી
પીકે મન આનંદ હો, જી મેં આયેજી.

ગાના ૩૦.

કુમરી.

રાજરતન—મોરી અરજ ગરજ દિલ જાન માન,
મનોરમા—નાહિં છેડોજી, જાવ હટો છોડોજી.–મોરી.
રાજરતન—મતવારી મન માની.
મનોરમા—મોરી ચુરિયાં મસકાની, જાવોજી મોરી
ચુરિયાં મસકાની,
રાજરતન—અય જાન, મર્યે બેધ્યાન હું, કુરબાન હું.
મનોરમા—વાહ !
પડું પૈયાં, ઓ સૈયાં, ગોસૈયાં, ન છેરો મોહે જાને દો,
સાજના તોહે લાજ આવે.—પડું.
રાજરતન—રંગ મહલમેં આ પીયારી ગોરી,
હાથ લા, સાથ આ, માન જા,
મનોરમા—આહા ! નાહીં.

બાબ તીસરા—દિખાવ પહલા.

એક ચોગાન—દુર મસાન.

ગાના ૩૧.

સાથ— ભ૦ ન

હો ગયા દિવાના ...દ માયામેં લુભાયા બંદા,
સાંઈકા નામ ભુલાયા, લુભાયા બંદા—હો ગયા.

સબ જગ સપના, કોઇ નહીં અપના,
કાચ સરીકી કાયા, લુભાયા બંદા—હો ગયા.
હય વહી ગ્યાની, જિસને જગતમેં,
હરસે ધ્યાન લગાયા—લુભાયા બંદા—હો ગયા.

ગાના ૩૨

દાદરા

હાં, જોગના કરમ કરો, મનકી તપન, છનમેં હરો,
બતલાના, સિખલાના, મન્તર, નાહિં તરસાના—એએ.
મન માની પાવું અગર સંજીવની, ધ્યાન લગા,
રહુંગા બના, જનમ જનમ ચેરા તેરા—જોગના.

અશઆર.

ગર નજર મેહરકી અય મિહરે દરખશાં હો જાય,
મેરી કિસ્મતકા સિતારા મહેતાબા હો જાય.
મયેલિ મુસ્તાક હું એજાજે મસીહ ઇકા,
યેક નજર મુઝપેભી અય ઇસીએ દૌરાં હો જાય.—એએ.

ગાના ૩૩

જોગનિયા, મોહનિયા, પહેચાન લો,
મેરે છલકો, રાજ. મેરે બલકો જાન લો—જોગનિયા.

શએર

પ્યાલા પિયાથા દુધકા દિલદાર કિસ્સે હાથસે !
મજતર લીય થા જોગિયાં અય યાર કિસકે હાથસે !
ઇન્હીસે પુછે. સરકાર ઇન્સે પુછો
અબબોલો મુહ ખોલે મહેરબાન માજાતો—જોગનિયા.

શએર

પ્યારા જિસે ફરમાનસે ડાલા જિસે જિન્દામે
હા જિર હુઇ વહો આનકે દરબારે આલીશાનમે ઇન્હીએ.

